

LAUDATIO

În onoarea Profesorului universitar
doctor emerit **Jean PRADEL**,
Universitatea Poitiers, Franța, cu ocazia
decernării titlului de *Doctor Honoris*
Causa al Universității „Alexandru Ioan
Cuza” din Iași

16 decembrie 2016

www.uaic.ro

Laudatio

În onoarea **Profesorului universitar doctor emerit Jean PRADEL**, Universitatea Poitiers, Franța.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași are astăzi onoarea de a omagia pe una dintre personalitățile marcante din domeniul juridic, ale timpului nostru. Valoarea incontestabilă, atestată pe plan internațional este evidențiată, dincolo de prodigioasa activitate în sfera dreptului penal, și prin deținerea a încă două titluri de Doctor Honoris Causa (Universitatea Neuchâtel, noiembrie 1995 și Universitatea Fribourg, noiembrie 2001).

Profesorul **Jean PRADEL** s-a născut la data de 29 octombrie 1933, la Châtellerault, în Franța. Este căsătorit și are trei copii.

Carierea profesorului are ca punct de plecare examenul de licență în drept, susținut în iulie 1953. Își continuă incursiunea în drept cu obținerea diplomei de studii superioare în drept privat, în iulie

1954 și cu obținerea diplomei de studii superioare în drept public, în iulie 1961. Între aceste două momente, profesorul obține și diploma de istorie a dreptului, în iulie 1956. În timpul studiilor, Jean Pradel este premiant al Facultății de Drept de la Universitatea din Poitiers în patru rânduri: al doilea premiu în drept civil, în 1952; al doilea premiu în drept penal, în 1953; primul premiu în drept comercial, în 1953 și al doilea premiu în drept civil, în 1953.

Apogeul studiilor superioare îl cunoaște prin obținerea diplomei de doctor în drept, la data de 20 decembrie 1960, cu mențiunea *Foarte bine*. Tema tezei de doctorat a fost *Condiția juridică a bolnavului*, teză premiată de Facultatea de Drept de la Universitatea din Poitiers. Publicarea tezei a avut loc în anul 1963, prefața fiind semnată de G. Cornu, iar Ministerul Educației Naționale a subvenționat publicarea în colecția „Biblioteca de drept privat”, la editura L. G. D. J. (Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence).

În decembrie 1957, profesorul susține și promovează examenul de intrare în magistratură, fiind pe rând: magistrat la Brest – înlocuitor al procurorului Republicii; în Algeria – procuror militar; la Bressuire – judecător de instrucție și judecător de instanță; din anul 1963 este judecător la Poitiers. În anul 1969, profesorul Pradel demisionează din magistratură, urmare a reușitei la examenul de titularizare în drept privat.

Carierea universitară a profesorului Jean Pradel a cunoscut trei momente importante: în perioada 1970-1972 a fost conferențiar la Facultatea din Tunis; din anul 1972 a devenit profesor la Facultatea de Drept de la Universitatea din Poitiers, iar din octombrie 2003 este profesor emerit al aceleiași facultăți.

În toată această perioadă a ținut numeroase cursuri de drept penal: drept penal – partea generală, drept penal – partea specială, procedură penală, criminologie și drept penitenciar, context în care și-a

conturat o viziune de ansamblu asupra dreptului penal ca știință.

Vasta experiență teoretică, dublată de cea practică, a fost valorificată prin publicarea unor cărți de referință, atât în spațiul juridic francez, cât și în cel internațional. Amintim aici: *Les grands arrêts du droit pénal général*, Dalloz, 7ème éd. 2016, în colaborare cu A. Varinard; *Les grands arrêts de la procédure pénale*, Dalloz, 7ème éd. 2015, în colaborare cu A. Varinard; *Droit pénal économique*, Mémento Dalloz, 2ème édition 1991; *Histoire des doctrines pénales*, Collection Que Sais-Je ?, P.U.F., 2ème édition 1991; *L'instruction préparatoire*, Traités Cujas, 1990, 1000 pages; *Droit pénal général*, Cujas, 21ème éd. 2016, 863 pages; *Principes de droit pénal*, Cujas, 1999, 300 pages (manuel élémentaire); *Procédure pénale*, Cujas, 18ème éd. 2015, id., 989 pages; *La justice pénale. Etude comparée des droits canadien et français*, în colaborare cu Pierre BELIVEAU, 1986 (Editions Blais à Montréal et Cujas à Paris); *Le nouveau code pénal* (Partie générale), Coll. Dalloz-Service, 2ème éd.

octobre 1995, 244 pages; *Droit pénal comparé*, Précis Dalloz, 4ème éd. 2016, 850 pages; *Droit pénal européen*, Cujas, 2ème éd. 2002, în colaborare cu G. Corstens; *Droit pénal spécial*, Cujas, 6ème éd. 2014, în colaborare cu M. DANTI-JUAN.

Impresionanta activitate publicistică este completată cu numeroase articole și cronici, cu precădere: cronică de procedură penală din *Culegerea Dalloz* (din 1986); cronică de drept penal economic din *Revista de științe penale* (din 1987 până în 1992); cronică de drept penal comparat din *Revista internațională de drept penal* (din 1992), precum și din *Revista penitenciară și de drept penal*.

Ca o dovadă de recunoaștere și apreciere internațională a valorii cercetărilor și inovațiilor din cadrul activității academice și de cercetare, profesorul Pradel a efectuat numeroase misiuni în străinătate în scopul susținerii de cursuri și de conferințe (Geneva, Bologna, Parma, Tunis, Budapesta, Varșovia, Madrid, Sarrebruck, Bruxelles, Oslo, Montreal, Quebec,

Ottawa, Liège, Pamplona, Barcelona, Buenos Aires, Sao Paulo, Parma, Florența, Glasgow etc.).

În egală măsură, Institutul Superior Internațional de Științe Penale de la Siracuza (Italia) a beneficiat de expertiza profesorului Pradel în organizarea a nu mai puțin de cinci seminare internaționale pe teme de procedură penală și penologie, desfășurate integral în limba franceză, cu participarea a peste 30 de specialiști din diverse țări și cu publicarea rapoartelor finale în *Revista internațională de drept penal* (1985, 1986, 1990, 1992 și 1995).

În anul 1980 a fost inițiatorul și creatorul colecției „Lucrările Institutului de Științe Penale din Poitiers”, apărută la editura Cujas și aflată astăzi la cel de-al XXII-lea volum. Această colecție publică cercetările colective și lucrările colocviilor sau ale zilelor organizate de Institut.

Dovadă a valorii incontestabile stau și participările la numeroase comisii de lucru din cadrul Ministerului de Justiție: în 1976 și 1977 - Comitetul

Peyreffite pentru violență și delincvență; în 1992 și 1993 – membru al Comisiei de punere în aplicare a noului Cod penal; în 1997 – a coprezidat grupul de lucru pentru deținuții aflați la sfârșitul vieții; în 2002 – membru al Comisiei asupra cartei victimelor infracțiunilor.

Dimensiunea internațională a valoroasei expertize a profesorului Jean Pradel a cunoscut valențe dintre cele mai variate: la solicitarea Uniunii Europene, în anul 1997 a participat la elaborarea Codului penal al Estoniei, iar în anul 1998 a continuat lucrările în Estonia prin participarea la elaborarea Codului de procedură penală. Din anul 1997, profesorul emerit Pradel este consultant pe lângă Națiunile Unite, cu precădere în probleme de legislație comparată.

După anii 2000, misiunile internaționale au fost valorificate în Rusia, prin participarea la proiectul TACIS, coordonat de Uniunea Europeană (2003); în Bulgaria, la Sofia, în anul 2004 a participat la un seminar de procedură penală, iar în anul 2005 a

participat în Santo Domingo, în vederea implementării Codului penal francez în republica Dominicană.

Relația domnului profesor emerit Jean Pradel cu România este una foarte strânsă, domnia sa participând la numeroase manifestări organizate în București și Cluj-Napoca.

Legătura strânsă a domnului profesor cu dreptul penal român este reflectată în participarea, în calitate de expert internațional, la elaborarea noului Cod penal român, în anul 2006.

Ilustrul profesor a avut onoarea de a semna raportul general al Colocviului „Le nouveau Code pénal. Enjeux et perspectives”, în anul 1994, colocviu desfășurat la Sorbona, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal francez.

Pozițiile administrative pe care le-a ocupat de-a lungul timpului și care continuă și astăzi au reprezentat elemente cheie în viața juridică franceză și internațională: fost vice-președinte al Fundației internaționale penală și penitenciară, astăzi fiind

membru cu drept de vot al acesteia; director științific al *Revistei penitenciare și de drept penal* (din mai 1995); președintele Asociației franceze de drept penal (din martie 1994); președinte al Societății generale a închisorilor (din 1999).

Activitatea domnului profesor Pradel surprinde prin studiile de arheologie preistorică din anul 1975, dar și prin participarea la lucrări vaste, complementare științelor penale: *Dictionnaire du Grand Siècle*, sub coordonarea F. Bluche, Editions Fayard, 1990, *Dictionnaire du XIXème siècle*, sub coordonarea M. Ambrière, Presses universitaires de France, 1997 și *Dictionnaire des droits de l'homme*, 2006.

Recunoașterea meritelor domnului profesor Pradel este reflectată prin acordarea titlaturii de Cavaler în Ordinul Național Militar, Ofițer al Legiunii de onoare cu titlu militar, Crucea valorii militare.

Prin vastitatea subiectelor de cercetare acoperite și prin abordările originale consacrate în cuprinsul unui număr impresionant de lucrări,

domnul profesor Jean PRADEL este în prezent o personalitate marcantă a domeniului științelor penale deosebit de apreciată în spațiul academic internațional, implicit cel românesc. Nu putem fi decât onorați de a fi prezentat în acest cadru rezultatele activității domniei sale.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași conferă astăzi titlul de *Doctor Honoris Causa* domnului profesor **Jean PRADEL**, ca recunoaștere a excelenței activității sale academice și pentru aprecierea contribuției sale originale la prestigiul și dezvoltarea dreptului penal și a științelor penale.

Comisia de elaborare a Laudatio:

Președinte,

Prof. univ. dr. Tudorel TOADER, Rectorul
Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Membri:

Prof. univ. dr. Jean-Christophe SAINT-PAU,
Decanul Facultății de Drept din Bordeaux, Franța;

Prof. univ. dr. Augustin LAZĂR, Procurorul General
al României, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-
Iulia;

Prof. univ. dr. Cristina ROTARU, Judecător la Înalta
Curte de Casație și Justiție; Universitatea București;

Prof. univ. dr. Ovidiu PREDESCU, Universitatea
Ecologică București.

Iași, 16 decembrie 2016